

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 25 czerwca 2015 r.

PG VIII TK 41/15

P 65/15

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KAN C E L A R I A	
wpl. dnia	26. 06. 2015
L.dz.	L.zał.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku z pytaniami prawnymi Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny:

– z dnia 4 czerwca 2014 r., czy:

- 1) art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635 ze zm.) jest zgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461) jest zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,
a ewentualnie – na wypadek stwierdzenia braku formalnych podstaw do udzielenia odpowiedzi na pytanie prawne zawarte w pkt. 2 – czy:
- 3) § 6 pkt 7 rozporządzenia wymienionego w pkt. 2 jest zgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

– z dnia 6 listopada 2014 r., czy:

1) art. 16 ust. 2 i 3 ustawy – Prawo o adwokaturze jest zgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu jest zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,

a ewentualnie – na wypadek stwierdzenia braku formalnych podstaw do udzielenia odpowiedzi na pytanie prawne zawarte w pkt. 2 – czy:

3) § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia wymienionego w pkt. 2 są zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP;

– z dnia 9 grudnia 2014 r., czy:

1) art. 22⁵ ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637 ze zm.) jest zgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,

2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490) jest zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,

a ewentualnie – na wypadek stwierdzenia braku formalnych podstaw do udzielenia odpowiedzi na pytanie prawne zawarte w pkt. 2 – czy:

3) § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i § 6 pkt 6 rozporządzenia wymienionego w pkt. 2 są zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP;

– z dnia 9 grudnia 2014 r., czy:

1) art. 22⁵ ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637 ze zm.) jest zgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,

2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490) jest zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,

a ewentualnie – na wypadek stwierdzenia braku formalnych podstaw do udzielenia odpowiedzi na pytanie prawne zawarte w pkt. 2 – czy:

3) § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia wymienionego w pkt. 2 są zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP;

– z dnia 17 października 2014 r., czy:

1) art. 22⁵ ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637 ze zm.) jest zgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,

2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490) jest zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,

a ewentualnie – na wypadek stwierdzenia braku formalnych podstaw do udzielenia odpowiedzi na pytanie prawne zawarte w pkt. 2 – czy:

3) § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i § 6 pkt 6 rozporządzenia wymienionego w pkt. 2 są zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP

– na podstawie art. 27 pkt 5 w zw. z art. 33 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) –

przedstawiam następujące stanowisko dodatkowe:

postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, wobec niedopuszczalności wydania wyroku.

UZASADNIENIE

Pismami z dnia 18 maja 2015 r. oraz z dnia 9 czerwca 2015 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego zwrócił się o przedstawienie dodatkowych stanowisk w sprawie połączonych pytań prawnych Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie – II Wydział Cywilny: z dnia 4 czerwca 2014 r. (sygn. akt _____), z dnia 6 listopada 2014 r. (sygn. akt _____) i z dnia 9 grudnia 2014 r. (sygn. akt _____) w związku z przedstawieniem przez ten Sąd pytań prawnych: z dnia 9 grudnia 2014 r. (sygn. akt _____) oraz z dnia 14 października 2015 r. (sygn. akt _____). Prezes Trybunału Konstytucyjnego w obu pismach poinformował ponadto, iż – ze względu na tożsamość przedmiotu sprawy – zarządzeniami Prezesa Trybunału Konstytucyjnego pytania prawne: z dnia 9 grudnia 2014 r. (sygn. akt _____) oraz z dnia z dnia 17 października 2014 r. (sygn. akt _____) zostały dołączone do wskazanych wyżej pytań prawnych, w celu łącznego ich rozpoznania pod wspólną sygnaturą akt P 65/15.

Stan faktyczny w sprawie, w której Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie – II Wydział Cywilny – postanowieniem z dnia 9 grudnia 2014 r.,

sygn. – skierował pytanie prawne, przedstawia się następująco: Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, w wyroku z dnia października 2014 r., częściowo uwzględnił powództwo o ochronę dóbr osobistych, wytoczone przez T A. i J F. przeciwko G O.; w wyroku tym nie zawarto rozstrzygnięcia o kosztach procesu; w toku procesu obie strony wystąpiły o zasądzenie zwrotu kosztów procesu; powodowie, którzy nie byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wystąpili o uzupełnienie wyroku poprzez zasądzenie na ich rzecz kosztów procesu.

Stan faktyczny w sprawie, w której Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie – II Wydział Cywilny – postanowieniem z dnia 17 października 2014 r., sygn. – skierował pytanie prawne, przedstawia się następująco: Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, w wyroku z dnia września 2014 r., zmienił wyrok z dnia października 2012 r. i oddalił powództwo A R. przeciwko W. o wydanie nieruchomości. Pozwany, reprezentowany w postępowaniu przez radcę prawnego, wniósł – w piśmie procesowym z dnia września 2014 r. – o uzupełnienie wyroku o rozstrzygnięcie o kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Pytające sądy – w tym samym co w poprzednich pytaniach prawnych składzie osobowym jednego sędziego – podniosły w istocie tożsame zarzuty i argumenty, mające przemawiać za niekonstytucyjnością zaskarżonych przepisów art. 22⁵ ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637 ze zm.), a ponadto rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490). Wskazały w szczególności, że niezgodność z art. 92 ust. 1 Konstytucji zarówno powołanych przepisów ustawy o radcach prawnych, jak i całego zaskarżonego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców

prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, wynika z faktu, iż wytyczne, zawarte w art. 22⁵ ust. 2 i 3 ustawy o radcach prawnych, nakładając na autora aktu wykonawczego obowiązek uwzględnienia – przy określeniu zarówno wysokości stawek minimalnych, jak i wysokości opłat za czynności radcy prawnego w postępowaniu sądowym – rodzaju, zawichości sprawy oraz wymaganego nakładu pracy radcy prawnego, nie spełniają warunku szczególności wymaganego przez powołany wzorzec kontroli konstytucyjności. Sądy pytające ponadto stwierdziły, że niezgodność art. 22⁵ ust. 2 i 3 ustawy o radcach prawnych art. 92 ust. 1 Konstytucji prowadzi – ze względu na powiązanie normatywne – do niezgodności z tym wzorcem kontroli całego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Uzasadniając zarzut alternatywny, przedstawiony na wypadek, gdyby Trybunał Konstytucyjny uznał, że przesłanka funkcjonalna pytania prawnego w przedmiotowych sprawach jest aktualna wyłącznie w zakresie poszczególnych przepisów kwestionowanego rozporządzenia, Sądy pytające wskazały, że w sprawie [] znajdują zastosowanie przepisy § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i § 10 ust. 1 pkt 2, zaś w sprawie [] przepisy § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust.1 i § 6 pkt 6 tego rozporządzenia, któremu zarzucono, iż wydane zostało na podstawie blankietowego upoważnienia.

Sąd szerzej niż w pytaniach prawnych z dnia 4 czerwca 2014 r., 6 listopada 2014 r. i 9 grudnia 2014 r. (sygn. akt []) uzasadnił przesłankę funkcjonalną pytania prawnego w sprawie [], gdyż stan faktyczny odbiega w niej nieco od stanu faktycznego w sprawach, w których skierowano poprzednie pytania prawne, jak i w pytaniu prawnym w sprawie o sygn. []

Wniosek o uzupełnienie wyroku o rozstrzygnięcie kosztów procesu został bowiem, w sprawie o sygn. [], złożony przez osoby, które nie były reprezentowane przez profesjonalnego pełnomocnika. Mimo to,

jak wskazuje Sąd pytający, rozpoznając ten wniosek, zastosuje zakwestionowane przepisy ustawy o radcach prawnych i wydanego na ich podstawie rozporządzenia, bowiem rozstrzygnięcie o kosztach procesu opiera się między innymi na zasadzie koncentracji i winno – w realiach sprawy o sygn.

– uwzględniać, skoro powództwo uwzględniono jedynie częściowo, zasadę wzajemnej kompensaty tych kosztów (art. 100 k.p.c.), a pozwany, reprezentowany w sprawie przez radcę prawnego, złożył, przed wydaniem wyroku, wniosek o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Uzasadnienia pytania prawnego z dnia 9 grudnia 2014 r. (sygn. akt

) oraz pytania prawnego z dnia 17 października 2014 r. oparto na identycznej z przedstawioną w poprzednich pytaniach prawnych argumentacji, tym samym powielają one ich niedostatki w takim stopniu, że nie odpowiadają wskazanym w art. 32 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym wymogom. W pełni aktualne pozostaje więc stanowisko Prokuratora Generalnego, zawarte w piśmie z dnia 16 kwietnia 2015 r., w którym kwestie te zostały poddane szczegółowej analizie, nie wymagającej obecnie ani pogłębienia, ani – tym bardziej – powtórzenia.

Mając na uwadze powyższe, wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego
Robert Hieronim
Zastępca Prokuratora Generalnego